

„känüwa,“ (2. Kor. 2, 17) „keä es jä meie Jes:
 „sanda Jesusse Kristusse õnsaliko sõnna man-
 „nu, nink Jummalaga peljo oppusse mannu, keä
 „essi olliwa ülespauõnu nink es tija middake,
 „enge olliwa többitse küssitellemisßen ja sõnna
 „riidlemisßen.“ 1. Tim. 6, 3-4. Lutterusse
 kirriko oppetajil olli nüüd se eddimanne hool,
 et rahwale saas üts oppusse ramat kätte antus,
 kost nemma essi omma usku lühhidelt woisse
 oppi. Üts Tarto-lina kirriko-oppetaja, nim-
 mega Witte, pand Lutterusse wäikest katekis-
 must ma-kele päle ümbre; nink se olli sís se ed-
 dimanne ramat, mes ma-kele, 1553 aastal,
 trükkiti.

Nida látõswo liggi sadba aastat jälle móda,
 ent es tulles Liwlandi-male muialtke rahho
 póõwe. Kik kottusse olliwa táüs wõrast kun-
 ninga-wäkke. Allati sõddiden sõksüwa nemma
 nurmi ja nite árra, risewa rahwast, tapsüwa
 ja rõõwsüwa kigin paigun ümbre. Tarto- ja
 Narwa-liin, nink se ma Wenne piri wasta,
 Pihkwa ja Tarto pool, säis Wenne-Surewürs-
 ti Iwan Wassiljewitsi káen. Tallina-maal
 olli Krootõsi wallitsus. Sare-maad peti Tania
 rahwa woimusse al. Wáina- ja Koiwa-jõe üm-
 bre, Kura- ja Lätti-maal olliwa Polakessse. Kes
 kõhtap sedda hätta ja hirno sís kál árraselle-
 tada, mes tol hawal Liwlandi-maal olli! —

Tulli nüüd Wenne-Suurwürst Iwan meie
 male nink látõs Wõnno-lina ette, mes wanna
 kõõwa, kinni-liin olli, nink kulut neile, keä sed-
 da kinni-lina olliwa hoitman: et andke henda
 „mirno woimusse alla, ehk minna te teile ot-

sa!“ Ent Wõnno-liin es pelga. Sís lasti
 hirmsaste sure-tükkega se lina päle, nink pea
 naksüwa walli ja müri mahhasaddama. Waja
 maja perra látõs tullega árra; es jä sís lina
 hoitõile muud pásentist wainlase wihha káest, kui
 et mihe sedda nõuwo wõttiwa: „et koolgem sija
 „kik ütten árra omma kinni-lina sísse!“ Ka ne
 oppetaja, kes saal olliwa, kittiwa wimate sed-
 da nõuwo, ent manniõsüwa ka, se rasse surma
 tunni päle: henda walmistada Jesusse armo law-
 wa man. Nelli sadba henge, keä saal kinni-
 lina sísßen olliwa, koggõsüwa henda sís kocko
 nink pühhendüwa wiimselt weel sedda kallist õd-
 dango-sõõmaiga sure ussu rõõmo ja sõõme hal-
 lendusse ja ligutamissegaga. Nüüd panti kik
 sedda püssi-rohto, mes weel olli üllejána, kel-
 drehe se sure tarre alla, kun ne 400 koon olli-
 wa. Oppetaja laulüwa, petjewa palwust nink man-
 niõsüwa hengi Jesanda pole üllendada. Abbiello-
 rahwas jättiwa tõine tõist Jummalaga, annüwa
 weel perramest kórda omme lastega suud nink wõt-
 tüwa tõine tõise kala ümbre kinni. Weel ütõs-
 kórd kuusti: „Jummalaga! Jummalaga!“
 Weel ütõskórd peti palwust! Sís jäi kik waiki,
 — ent walli müri takkan mäsfas wainlane.
 Nüüd wiõsati tulles tunglit se püssi-rohho sísse,
 nink kõrraga látõs sure mürrina ja kárrinaga se
 kinni-liin kige 400 hengiga ni kui sõõnaga. üles. —
 Sedda kik kõnneliwa ne waisekesse, kel weel
 ello man olli, wainlaisile, kes nüüd tühja kot-
 tust kätte saiwa. —

Wiõs aastat perran sedda sai koggõna Liw-
 landi-ma Pola kuninga alla, kes essi Paapsti